

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ISFAHAN
CHAMBER OF COMMERCE
INDUSTRIES, MINES & AGRICULTURE

اتاق بازرگانی
صنایع، معادن و کشاورزی
اصفهان

الزامات حقوقی و اقتصادی ثبت علامت تجاری

کمیسیون اقتصاد دانش بنیان

کمیته مالکیت معنوی و ارزش گذاری دارایی های نامشهود

خردادماه ۱۴۰۵

اهمیت علامت تجاری

نقش علامت تجاری در بازار:

- هویت یابی محصولات در ذهن مشتریان
- وفادارسازی مشتری
- جلوگیری از تقلید یا سوءاستفاده توسط رقبا

مثال:

◆ نوشابه کوکاکولا دارای علامت ثبت شده است. اگر فردی با نام کُلا کُلا نوشابه‌ای بفروشد، ممکن است مشتری‌ها گمراه شوند و شرکت اصلی شکایت کند.

اهمیت علامت تجاری

مزایای حقوقی:

- امکان اقامه دعوا در صورت سوءاستفاده دیگران
- سند قانونی برای انتقال یا فروش برند
- شرط لازم برای صادرات در برخی کشورها

مثال واقعی:

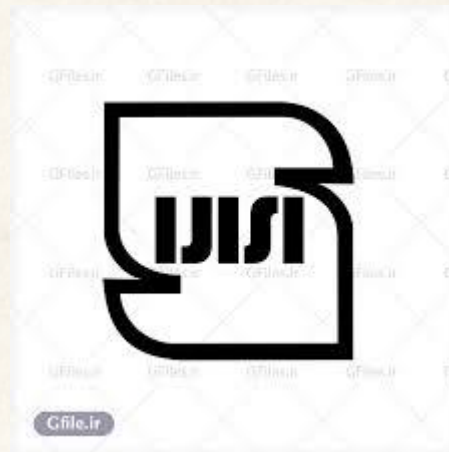
❖ برند چیتوز توسط شرکت دینا ثبت شده است. اگر کسی با نام چیتوپف اقدام به فروش اسنک کند، شرکت دینا با استناد به ثبت رسمی علامت می تواند تقاضای توقیف کالا کند

تعاریف (ماده ۹۵)

کمیسیون اقتصاد دانش بنیان

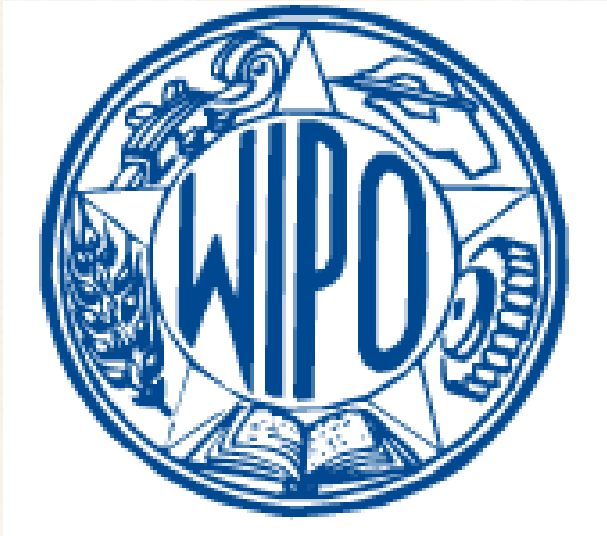
- ۱- علامت تجاری: هر نشان قابل رؤیتی است که کالاها یا خدمات اشخاص را از هم متمایز می سازد.
- ۲- علامت جمعی: هر نشان قابل رؤیتی است که برای تمایز محصولات یا خدمات گروهی از اشخاص از محصولات و خدمات سایر اشخاص به کار می رود و تحت نظارت مالک علامت جمعی ثبت شده توسط اعضاء استفاده می شود. مالک علامت جمعی می تواند صنف، تعاونی، اتحادیه و مانند آن باشد.
- ۳- علامت تأییدی: هر نشانه‌ای است که برای تأیید کیفیت یا ویژگی محصولات یا خدمات یا شیوه تولید کالا یا اجرای خدمات بکار می رود و هر شخصی که تأییدیه دارنده علامت یا نماینده وی را به دست آورد، می تواند از آن علامت برای کالاها یا خدمات خود استفاده کند.
- ۴- نام تجاری: هر اسم یا عنوانی که معرف و مشخص کننده شخص حقیقی یا حقوقی عرضه کننده کالا یا خدمت می باشد.

کمیسیون اقتصاد دانش بنیان

کمیسیون اقتصاد دانش بنیان

انواع علامت تجاری

نوع علامت	توضیح	مثال
کلامی (Word Mark)	شامل یک یا چند کلمه بدون طراحی خاص	«دومینو»
تصویری (Figurative Mark)	فقط شامل لوگو یا نماد تصویری است	لوگوی شیر پگاه بدون نوشته
ترکیبی	ترکیب کلمه و طرح گرافیکی	لوگوی بیمه دانا
سه بعدی	شکل محصول یا بسته بندی	بسته بندی کیک

شرایط ثبت پذیری علامت

شرایط اصلی:

- تمایز پذیری: علامت باید قابل تشخیص از دیگر کالاها باشد،
- گمراه کننده نبودن: نباید مشتری را فریب دهد،
- عدم نقض نظم عمومی یا اخلاق حسنه.

مثالها:

- "شیر محلی" به تنهایی قابل ثبت نیست (توصیفی است)
- نُوَاک برای محصولات بهداشتی قابل ثبت است (واژه بی معنا و متمایز)

علائم غیر قابل ثبت (خلاصه)

مواردی که به موجب قانون ثبت نمی شوند:

- نشان‌های دولتی، نظامی یا پرچم‌ها
- علائم شبیه به علامت ثبت شده دیگر
- واژه‌های توصیفی مانند «بهترین برنج ایرانی»
- نمادهای مذهبی یا ارزشی

مثال‌ها:

- IRAN Official ✕ غیر قابل ثبت (نقض نشان ملی)
- بیسکویت خوشمزه توصیفی است و رد می‌شود

مدارک مورد نیاز ثبت علامت

- تصویر علامت (با فرمت JPEG و ابعاد خاص)
- کپی شناسنامه و کارت ملی (شخص حقیقی)
- روزنامه رسمی و اساسنامه (برای شخص حقوقی)
- مجوز فعالیت مرتبط (مثلاً پروانه کسب)
- وکالتنامه رسمی (در صورت مراجعه با وکیل)

مراحل ثبت علامت در ایران

- ثبت شخص حقیقی و حقوقی در سامانه مالکیت فکری
- ثبت اظهارنامه در سایت مالکیت فکری
- بررسی شکلی و فنی توسط کارشناسان اداره مالکیت فکری
- صدور آگهی نوبت اول در روزنامه رسمی
- فرصت ۳۰ روزه برای اعتراض اشخاص ثالث
- در نبود اعتراض: ثبت نهایی و صدور گواهی ده ساله
- انتشار آگهی نوبت دوم

کمیسیون اقتصاد دانش بنیان

رند ثبت علامت تجاری در ایران (۱۴۰۳)

بر اساس قانون ثبت علائم، مصوب ۱۳۹۰
و آیین نامه اجرایی آن

ثبت بین المللی علامت (سیستم مادرید)

اگر علامت در ایران ثبت شده باشد، می توان از طریق «دفتر بین المللی واپو» در کشورهای دیگر هم آن را ثبت کرد.

- این ثبت از طریق سیستم مادرید انجام می شود.
- ایران عضو این موافقت نامه است.

مزایا

- ثبت در چند کشور با یک اظهارنامه
- کاهش هزینه و زمان

مثال:

برند دکتر انگلیش که اول در ایران ثبت شده و سپس در کشورهای مورد نظر ثبت می شود.

روند ثبت علامت در سیستم مادرید

مدیریت متمرکز، حمایت بین‌المللی

راهنمای نقشه

- مراحل اولیه (کشور مبدأ)
- بررسی توسط WIPO
- ثبت و انتشار بین‌المللی
- ارسال به کشورها
- بررسی در کشورهای مقصد
- نتیجه نهایی در کشورها
- مدیریت پس از ثبت

نکات کلیدی

- نیاز به یک علامت پایه در کشور مبدأ دارد.
- ثبت بین‌المللی از طریق WIPO انجام می‌شود.
- هر کشور به صورت مستقل تصمیم به پذیرش یا رد حمایت می‌گیرد.
- معمولاً کشورها ۱۲ تا ۱۸ ماه برای اعلام رد یا پذیرش فرصت دارند.
- مدیریت تمدید و تغییرات به صورت متمرکز از طریق سیستم مادرید انجام می‌شود.

مدت اعتبار و تمدید علامت تجاری

کمیسیون اقتصاد دانش بنیان

مدت اعتبار:

- علامت ثبت شده به مدت ۱۰ سال از تاریخ ثبت اعتبار دارد.
- این مدت قابل تمدید به دفعات نامحدود است (هر بار ۱۰ سال).

تمدید:

- از یک سال قبل از انقضا می توان اقدام به تمدید نمود.
- در صورت تأخیر تا ۶ ماه پس از انقضا نیز تمدید با پرداخت جریمه تأخیر امکان پذیر است.

• مدارک مورد نیاز برای تمدید:

• تصویر گواهی ثبت قبلی

• درخواست تمدید توسط مالک یا نماینده قانونی

اعتراض به ثبت علامت

کمیسیون اقتصاد دانش بنیان

ماده ۱۰۸- مالک علامت ثبت شده یا نماینده او می تواند علیه هر شخصی که بدون اجازه او، از آن علامت استفاده نموده یا مرتکب عملی شود که عادتاً منتهی به نقض حقوق ناشی از ثبت علامت می گردد و یا از علامتی استفاده کند که شبیه علامت ثبت شده بوده و موجب گمراهی عموم می شود یا به منافع مالک لطمه وارد می سازد، در مرجع صالح قضائی اقامه دعوا نماید.

ماده ۱۰۹- اقدامات موضوع ماده (۱۰۸) این قانون نسبت به کالاها و خدماتی که مالک علامت یا اشخاص مأذون از طرف او در بازار عرضه می کنند، نقض محسوب نمی شود.

اعتراض به ثبت علامت

چه زمانی اعتراض ممکن است؟

- پس از آگهی نوبت اول در روزنامه رسمی، هر ذی نفع می تواند ظرف ۳۰ روز اعتراض کند.

موارد قابل اعتراض:

- مشابهت با علامت قبلاً ثبت شده
- سوءنیت متقاضی
- نقض علائم مشهور

اعتراض به ثبت علامت

فرآیند

- ثبت اعتراض در سامانه مالکیت فکری
- بررسی توسط اداره کل علائم
- ارجاع به هیئت رسیدگی در صورت لزوم

مثال

◆ شرکت «شونیز» به ثبت علامتی به نام «شونیتا» اعتراض کرد و موفق شد از ادامه ثبت آن جلوگیری کند.

کمیسیون اقتصاد دانش بنیان

ماده ۱۱۰- هر ذی نفع می تواند حداکثر ظرف پنج سال از تاریخ ثبت علامت، با اثبات عدم رعایت مفاد مواد (۹۵) و (۹۶) این قانون، ابطال گواهینامه علامت را از مرجع صالح قضائی درخواست نماید. همچنین اگر ذی نفعی ثابت کند مالک علامت ثبت شده شخصاً یا به وسیله شخصی که از طرف او مجاز بوده است آن علامت را کلاً یا جزئاً حداقل به مدت سه سال کامل از تاریخ ثبت تا یک ماه قبل از تاریخ درخواست ذی نفع، استفاده نکرده است نیز همین حکم مجری است، مگر اینکه ثابت شود قوه قهریه مانع استفاده از آن بوده است. اثر ابطال، در صورت عدم رعایت مفاد مواد (۹۵) و (۹۶) این قانون از تاریخ تسلیم اظهارنامه و در خصوص عدم استفاده، از تاریخ صدور حکم قطعی است. آگهی مربوط به ابطال در اولین فرصت ممکن منتشر می شود.

موارد ابطال علامت ثبت شده:

- اثبات ثبت با سوءنیت
 - اثبات تقلید از علامت مشهور
 - استفاده نکردن از علامت به مدت سه سال متوالی
- فرآیند ابطال:

- توسط دادگاه حقوقی تهران
- درخواست از سوی ذی نفع همراه با ادله قانونی

مثال:

در سال ۱۳۹۹ علامتی با نام «NOKEA» شبیه به «NOKIA» ثبت شد و بعدها با شکایت شرکت نوکیا در دادگاه تهران ابطال گردید.

انتقال و لیسانس علامت تجاری

انواع انتقال:

- انتقال مالکیت کامل علامت
- اعطای مجوز بهره‌برداری بدون انتقال مالکیت

شرایط:

- تنظیم قرارداد کتبی
- ثبت رسمی انتقال یا لیسانس در اداره ثبت علائم

مدارک لازم:

- اصل گواهی ثبت
- قرارداد لیسانس/انتقال
- درخواست رسمی و آگهی انتقال

تفاوت علامت تجاری، نام تجاری و برند

مفهوم	تعریف	مثال
علامت تجاری	نشانی ثبت شده قانونی برای تمایز کالا	لوگوی «ایرانسل»
نام تجاری	نام رسمی بنگاه اقتصادی	«شرکت لبنیات کاله»
برند	تصویر ذهنی و ارزش ادراکی در ذهن مخاطب	پارس خزر

نکات کلیدی پیش از ثبت علامت

- جستجو در سامانه iripo.ssaa.ir برای یافتن علائم مشابه
- استفاده از واژه‌های منحصر به فرد و ترکیبی
- بررسی وضعیت بازار هدف داخلی و خارجی
- مشورت با وکیل یا مشاور ثبت علائم

تخلفات و جرایم در حوزه علائم تجاری

مصادیق جرم:

- استفاده غیرمجاز از علامت ثبت شده
- تولید کالای جعلی با علامت دیگران
- فروش محصولات دارای علامت تقلیدی

مجازات:

- جزای نقدی تا سه برابر سود حاصله
- توقیف کالا و امحای اجناس تقلبی
- حبس تعزیری (در موارد عمدی)

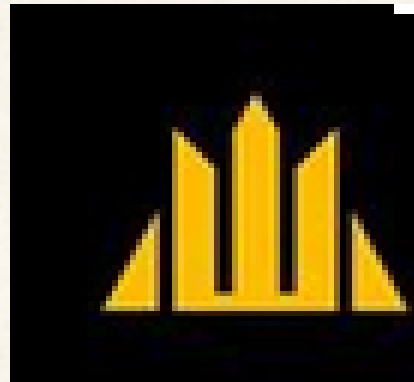

- علامت تحت عنوان آپال مشابهت گرفته شده با mopal در طبقه ۹
- علامت تحت عنوان ویوا پارت مشابهت گرفته شده با میوا در طبقه ۱۲
- علامت تحت عنوان پیشرو گاز ماهر مشابهت گرفته شده با پیشرو و
ABRESANAN MAHER FARS در طبقه ۳۵ و ۷

نمونه مثالی

کمیسیون اقتصاد دانش بنیان

- در تاریخ ۱۴۰۴/۸/۲۴ اظهارنامه علامت مرهم و لوگوی با شماره ۱۴۰۴۵۰۱۴۰۰۰۱۰۵۲۶۹۴ تشکیل پرونده شده
- کارشناس در تاریخ ۱۴۰۴/۱۰/۲۱ پیش نویس ابلاغیه اخطار رد اظهارنامه به دلیل مشابهت با علامت ثبت شده قبلی را صادر کردند.
- در تاریخ ۱۴۰۴/۱۰/۲۲ درخواستی با موضوع پاسخ به پیش نویس ابلاغیه اخطار رد به اداره مالکیت تحویل داده شد.
- در تاریخ ۱۴۰۴/۱۱/۰۵ آگهی تقاضای ثبت علامت تجاری به شماره ۱۴۰۴۵۰۸۴۰۰۰۱۰۵۷۳۰۳ جهت انتشار در مجله الکترونیک مرکز مالکیت معنوی صادر شد.

نمونه مثالی

کمیسیون اقتصاد دانش بنیان

- اظهارنامه به شماره ۱۰۶۴۴۸۴/۱۴۰۰۰۱۴۰۳۵۰ تحت عنوان کاووش نیرو سپاهان در تاریخ ۱۴۰۳/۰۸/۱۶ تشکیل شد
- در تاریخ ۱۴۰۳/۱۰/۰۴ پیش نویس ابلاغیه اخطار رد اظهارنامه صادر شد
- در تاریخ ۱۴۰۳/۱۰/۰۴ در خواستی با موضوع پاسخ به پیش نویس ابلاغیه اخطار رد به اداره مالیکت تحویل داده شد
- ابلاغیه اخطار رد اظهارنامه مورخ ۱۴۰۳/۱۱/۰۸ صادر گردید (رد قطعی)
- درخواست اعتراض به اخطاریه رد در تاریخ ۱۴۰۳/۱۱/۳۰ به اداره کل مالکیت تحویل داده شد.
- در تاریخ ۱۴۰۴/۵/۲۰ رای هیات رسیدگی مبنی بر رد علامت مورد تقاضا صادر گردید
- در تاریخ ۱۴۰۴/۵/۲۷ متقاضی اعتراض خود را در دادگاه تخصصی ثبت کرده است
- درخواستی از طرف مهندسی کاوش نیرو سپاهان با موضوع ارسال رای دادگاه (مبنی بر پذیرش) در تاریخ ۱۴۰۴/۰۹/۲۶ به اداره کل مالکیت تحویل ثبت شد
- آگهی نوبت اول در تاریخ ۱۴۰۴/۱۰/۰۳ جهت انتشار در مجله الکترونیک مرکز مالکیت معنوی صادر شد

نمونه مثالی

کمیسیون اقتصاد دانش بنیان

- اظهارنامه به شماره ۱۴۰۳۵۰۱۴۰۰۰۱۰۸۹۱۶۵ در تاریخ ۱۴۰۳/۱۲/۰۴ تحت عنوان باب دل سلامت ثبت گردید
- در تاریخ ۱۴۰۳/۱۲/۱۸ آگهی تقاضای ثبت علامت جهت انتشار در روزنامه رسمی صادر شد
- در تاریخ ۱۴۰۴/۰۱/۱۹ نامه اعتراض توسط شخص دیگر ثبت شد
- درخواستی از طرف متقاضی با موضوع عدم پذیرش اعتراض (عدم تمکین) در تاریخ ۱۴۰۴/۰۲/۰۹ به اداره کل مالکیت تحویل داده شد
- ابلاغیه پذیرش مورخ ۱۴۰۴/۰۶/۱۲ صادر شد
- آگهی رسمی در تاریخ ۱۴۰۴/۰۶/۲۲ جهت انتشار در مجله الکترونیک مرکز مالکیت معنوی صادر شد

کمیسیون اقتصاد دانش بنیان

مزیت های حقوقی

- ثبت علامت، یک سند رسمی و معتبر از مالکیت شما بر آن علامت در رده های کالا/خدمات مربوطه ایجاد می کند.
- حق انحصاری استفاده
- حق ممانعت از ورود دیگران (ضمانت اجرای قوی)
- حذف نیاز به اثبات پیش فروش یا شهرت
- جلوگیری از ثبت مشابه توسط دیگران
- ابزار قانونی برای گمرک

مزیت کسب و کار و تجاری

- ثبت علامت، مستقیماً بر روی درآمد، اعتبار و جایگاه رقابتی کسب و کار تأثیر می گذارد.
- تشخیص برند از رقبا
- ساخت و حفظ اعتماد مشتری
- ایجاد وفاداری به برند
- بازدارندگی از تقلب و سوءاستفاده.
- لازمه حضور در پلتفرم‌های بزرگ
- پایه گذار فعالیت فرانشیز

مزیت ارزشی

- افزایش ارزش شرکت در زمان ارزیابی
- قابلیت واگذاری و مجوزدهی
- وثیقه برای اخذ تسهیلات
- کاهش هزینه‌های قانونی بلندمدت

جمع بندی

نکات مهم:

- ثبت علامت = حفاظت قانونی از هویت کسب و کار
- عدم ثبت = خطر سو استفاده یا از دست دادن بازار
- الزام بررسی دقیق قوانین

ISFAHAN
CHAMBER OF COMMERCE
INDUSTRIES, MINES & AGRICULTURE

اتاق بازرگانی
صنایع، معادن و کشاورزی
اصفهان

با سپاس از توجه شما

کمیسیون اقتصاد دانش بنیان

خردادماه ۱۴۰۵